GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 182 — *Joi, 20 Augustŭ (1 Septemvre).* — 1887.

Brașovŭ, 19 Augustŭ 1887.

Amŭ publicatŭ în numĕrul de erĭ alŭ „Gazetei Transilvanîei“ unŭ amăruntitŭ resumatŭ dintr'unŭ articulŭ de fondŭ alŭ lui „Egyetértés“, care se ocupă cu traiulŭ Maghiarului.

Fóia ungurésca, basată pe esperiențele câștigate și pe datele biuroului statisticŭ din Pesta, ne înfățișéză unŭ tristŭ tablou despre traiulŭ poporului maghiarŭ.

Cartofii, cucuruzulŭ, pânea de ovĕsŭ, sîmburii de bostanŭ, cépa, uleiulŭ de flórea sórelui, borșulŭ, perele pădurețe suntŭ articulii principalĭ carĭ astĕmpĕră fómea, ér rachiulŭ articululŭ principalŭ care astĕmpĕra setea unei părțĭ însemnate a poporului maghiarŭ. Carnea și vinulŭ abia la ḍile marĭ décă le întêlnescĭ în casa lui.

In genere, décă are ce, mănâncă, décă nu flămânḍesce, ḍice fóia ungurésca, care declară de curată poveste aserțiunea, cumcă poporulŭ ungurescŭ trăesce mai bine decâtŭ popórele din alte țĕrĭ.

Nu e nicĭ o mirare așadér, décă comisiunile de recrutare suntŭ nevoite sĕ respingă jumătate din tinerii carĭ se presintă înaintea lorŭ, din causa corpurilorŭ lorŭ slabe și netrebnice. Aceste triste esperiențe arată că poporulŭ e fórte sărăcitŭ și fóia ungurésca ḍice, că de géba se silescŭ ómenii guvernului a documenta, că poporulŭ înótă în lapte și untŭ.

Décă aceste destăinuirĭ le-am fi făcutŭ noi, nicĭ vorbă nu mai póte fi că ne-amŭ fi aprinsŭ paie pe capŭ și chiar foi de calibrulŭ lui „Egyetertes“ ne arŭ fi taxatŭ de calumniatorĭ. Și acésta cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ foile ungurescĭ la diferite ocasiunĭ, de câte orĭ turbéză — și aprópe ḍilnice suntŭ aceste ocasiunĭ — nu găsescŭ destule cuvinte injuriόse la adresa poporului românŭ, făcêndu-lŭ sĕlbaticŭ, necultŭ, că trăesce miserabilŭ, că e sărăntocŭ, că e bețivŭ și câte și mai câte alte grațiositățĭ de felulŭ acesta.

Chiar în ḍilele acestea, fóia guvernamentală din Clușiu, vorbindŭ despre escursiunea scriitorilorŭ și artiștilor „ungurĭ“, ḍicea despre Câmpiă, unde suntŭ numai Românĭ, că pe acolo în timpŭ de plóiă numai pasĕrile potŭ umbla, nu e nicĭ trenŭ, nicĭ șosea, e o îngrozitóre cerșetoriă, o stare neglésă, viéță fără sciință și fără pretențiunĭ, frații Valahĭ suntŭ trândavĭ, bĕutorĭ de rachiu ș. a.

Nu scimŭ décă fóia ungurésca a roșitŭ când a făcutŭ acéstă „patriotică“, „cultă“ și „civilisatóre“ descriere despre Românii din Câmpiă, carĭ ca toțĭ ceilalțĭ Românĭ din alte părțĭ ale Ardealului, Bănatului și Țĕrei ungurescĭ trăescŭ și muncescŭ numai pentru Ungurii dela putere. Dér atâta e sigurŭ că, décă fóia ungurésca ar avé câtușĭ de puțină cultură a inimei, ar fi trebuitŭ sĕ se bată peste gură și sĕ tacă.

Bietulŭ Românŭ muncesce ḍi și nópte pentru guvernulŭ ungurescŭ, pentru esecutorii ungurescĭ, pentru milionulŭ de lefegii ungurescĭ, pentru agitatorii ungurĭ, pentru kulturegyleturĭ, pentru toțĭ aceia câțĭ îlŭ esploatéză și-lŭ batjocurescŭ. Nefiindŭ destulŭ cu atâta, 'i s'a datŭ apoi pe capu-i și Jidovulŭ cu cârciuma, care ocrotitŭ de organele ungurescĭ stórce până la sânge pe sĕrmanulŭ Românŭ.

E culmea nerușinărei a mai pretinde, ca unŭ poporŭ atâtŭ de schingiuitŭ sĕ mai trăéscă și bine, și a-lŭ învinovăți totŭ pe elŭ de lipsa de căi de comunicațiune și de sărăcia și sdrențele de pe elŭ, când responsabilitatea cade asupra guvernului ungurescŭ și a celorŭ de pănura lui, adecă asupra esploatatorilorŭ.

Dér décă aceștĭ esploatatorĭ și batjocoritorĭ nu roșescŭ atuncĭ, când vĕdŭ paiulŭ din ochiulŭ altuia și nu-șĭ vĕdŭ bêrna din ochii lorŭ, le va roși de sigurŭ obrazulŭ palma ce 'șĭ-o dau ei înșișĭ prin fóia ungurésca „Egyetertes“.

Décă insultătorii și batjocoritorii „patrioțĭ“ n'ar fi certațĭ cu sentimentulŭ rușinei, ar trebui sĕ recunóscă ei înșișĭ, că poporulŭ românŭ bea multŭ și se 'ndușmănesce cu morala cu deosebire acolo, unde vine în atingere cu Ungurii.

Décă pretinșii „patrioțĭ“ arŭ fi pretinĭ cu sentimentulŭ rușinei, arŭ trebui sĕ roșéscă gândindu-se că bietulŭ Românŭ trăesce rĕu, fiindŭ că esecutorii ungurescĭ, Jidovulŭ cârciumarŭ și legiónele de alțĭ esploatatorĭ de totŭ soiulŭ îlŭ svêntă de totŭ produsulŭ muncei lui.

Mai puține insulte și batjocurĭ, mai puține persecuțiunĭ și încercărĭ de maghiarisare, mai puține mĕsurĭ ilegale și mai puțină esploatare, dér mai multă interesare de sórtea poporului i-ar sta multŭ mai bine guvernului ungurescŭ și organelorŭ lui, ca și pressei ungurescĭ și celorŭ carĭ agită prin ea și afară din ea.

Pe deoparte vaetele că degeneréză și se prăpădesce poporulŭ maghiarŭ, celŭ ocrotitŭ, din causa traiului miserabilŭ, a sărăciei, ér de altă parte batjocorirea Românului, celŭ esploatatŭ, fiindŭ că e săracŭ, denotă lipsă de cultură, rĕutate a inimei și dușmăniă fără margini.

Situațiunea internă a Bulgariei.

Scirĭ sosite din Sofia la Belgradŭ spunŭ, că cu ocasiunea intrării principelui Ferdinandŭ în capitala bulgară erau marĭ temerĭ că vorŭ isbucni turburărĭ. Macedonenii nemulțumițĭ și o parte din garnisónă, ai cărei oficerĭ suntŭ partisanĭ ai fostului ministru de rĕsboiu colonelulŭ Nicolaeff, unŭ mare partisanŭ alŭ prințului Alesandru de Battenberg, erau, se ḍice, gata a se rescula. Guvernulŭ fórte îngrijatŭ, a procedatŭ la unŭ mare numĕrŭ de arestărĭ și ordonă ca gendarmeria sĕ ocupe consulatulŭ rusescŭ.

Autoritățile au pusŭ sĕ se facă cercetărĭ în casarma artileriei și în împrejurimile ei, căcĭ se credea că există arme și munițiunĭ îngropate. Până acum aceste cercetărĭ n'au datŭ nicĭ unŭ resultatŭ.

Fusese vorba într'unŭ momentŭ d'a exila pe mitropolitulŭ Clement, însĕ se asigură că svonulŭ rĕspândindu-se în orașŭ a pricinuitŭ o mare mișcare. Ómenii armațĭ au fostŭ la mitropolitŭ și i-au propusŭ sĕ-lŭ apere în contra guvernului.

Spre a nu provoca unŭ conflictŭ sângerosŭ care ar fi pututŭ da semnalulŭ rĕscólei în contra noului principe, guvernulŭ a găsitŭ cu cale, ca mai bine sĕ renunțe la proiectulŭ sĕu.

Intêlnirea Țarului cu Impĕratulŭ Vilhelm.

In cercurĭ rusescĭ se contéză — precum se comunică din Petersburg cătră „Kölnische Zeitung“ — pe o întêlnire ce o va avé Țarulŭ Rusiei cu Impĕratulŭ Germaniei. Intêlnirea se va face în tómna acésta, între 10 și 15 Noemvre, probabilŭ în Danzig, și anume când Țarulŭ se va întórce spre casă din Danemarca, unde se află acum. In Petersburgŭ se crede că în prima liniă se va tracta de reînoirea alianței păcii între Rusia și Germania, ce espiră pe la mijloculŭ lui Septemvre.

Afacerea încălcării graniței.

Cu privire la încălcarea graniței de către ostașii românĭ, despre care raportarămŭ în numĕrulŭ de Sâmbătă alŭ fóiei nóstre, „Székely Nemzet“ mai dă următórele amĕnunte:

„Mai mulțĭ locuitorĭ din Szépviz, Sânmiclăușŭ și Borșova, auḍindŭ că proprietățile lorŭ arŭ fi ocupate de Românĭ, s'au dusŭ în munții respectivĭ, ca sĕ împedece ocuparea lorŭ. Au anunțatŭ că loculŭ este alŭ lorŭ și au începutŭ sĕ cosĕscă iérba ce mai rĕmăsese necosită. Ómenii aceștia sciau, că în ḍilele trecute prințulŭ Ghica, ca proprietarĭ alŭ locului, a fostŭ la graniță și hotărîtŭ a declaratŭ, că nu se amestecă în afacerea teritoriului ocupatŭ, deórece granița este în loculŭ, unde susținŭ respectivele comune din comitatulŭ Ciucului. Arendatorii de până acum ai locului acestuia au datŭ dincócĭ de granița recunoscută de Ghica mai bine de 100 jugĕre pe séma locuitorilorŭ din Moldova și pe acestŭ teritoriu șĭ-au făcutŭ ostașii din Moldova drumŭ pentru a patrola. Astfeliŭ, pe cândŭ respectivii Sĕcui cosiau pe proprietatea lorŭ, doi ostașĭ înarmațĭ din Moldova au mersŭ din patrolă la ei, pentru ca sĕ-i alunge. Aceștia însĕ au fostŭ prinșĭ și arestațĭ, ér la interogatoriu au declaratŭ, că comanda militară li-a ordonatŭ lorŭ sĕ apere teritoriulŭ. După acésta ostașii moldovenĭ au fostŭ eliberațĭ, s'au dusŭ la ai lorŭ și étă că în ḍiua următóre, 17 Augustŭ, pe cândŭ Sĕcuii lucrau în liniște, năvălescŭ asupra lorŭ 12 ostașĭ românĭ sub conducerea unui ofițerŭ, îi iau pe Ungurĭ la gónă, ofițerulŭ prinde a descărca glónțe asupra lorŭ, prigoniții fugŭ și se ascundŭ. Ostașii descărcândŭ din pușcă străbatŭ totŭ mai înlăuntru pe teritoriu ungurescŭ, doi din ei au fostŭ trimișĭ după cei ascunșĭ ca sĕ le ia ce aveau cu ei. Aceștia au prinsŭ a se apĕra cu douĕ puscĭ de vênătóre, ce aveau la ei, dĕr în urmă n'au pututŭ susține foculŭ; ostașii românĭ au furatŭ dela ei douĕ mantale, trei straițe și 4 cóse; altceva nu au aflatŭ. — Impușcăturile au fostŭ atâtŭ de înverșunate încâtŭ glónțele au găuritŭ casele și alte edificii de ale locuitorilorŭ ungurĭ dela graniță. O bucată ruptă din părete a străbătutŭ în casa lui András Balázs din Sânmiclăușŭ și l'a rănitŭ.

Foculŭ a duratŭ dela 11 óre a. m. până la 4 p. m. In timpulŭ acesta 3 dintre ostașii luptătorĭ au fostŭ prinșĭ, așa, deplinŭ înarmațĭ, cum erau. — După multă rugare însĕ, la urmă au fostŭ liberațĭ și numai armele li-s'au opritŭ și aceste arme astăḍĭ se află la casa comunală din Ciucŭ-Szépviz.

In ḍiua următóre, 18 Augustŭ, ostașii românĭ, sub conducerea unui subofițerŭ, de asemenea au continuatŭ unŭ rĕsboiŭ formalŭ contra Sĕcuilorŭ din Ciucŭ, ocupândŭ vigilia dela graniță, rădicată pe spesele comitatului Ciucŭ și mutândŭ granița României cu unŭ kilometru dincóce, pe teritoriulŭ ungurescŭ.«

SCIRILE ḌILEI.

Pentru atragerea străinilorŭ la Pesta din incidentulŭ construirei căilorŭ ferate orientale, ministrulŭ ungurescŭ de comunicațiune a făcutŭ pașii de lipsă. La mergere din Parisŭ la Constantinopolŭ, călĕtoria se póte întrerupe în Pesta. Se dau bilete de drumŭ, mersŭ și întorsŭ, între Pesta, Constantinopolŭ, Sofia, Filipopolŭ, Nicopolŭ, Salonicŭ ș. a. și se publică în diferite limbĭ manuale (călĕuze) de călĕtoriă cu deosebită consideratiune la Pesta și Ungaria.

—x—

Ni se scrie din Sĕcele cu data 18 (30) Augustŭ: »Lunĭ, în 17 (29) Augustŭ, poporulŭ românŭ din Sĕcele avù bucuria a vedé în mijloculŭ sĕu pe părintele archimandritŭ și vicarŭ archiepiscopescŭ Nicolau Popea. Părintele archimandritŭ a petrecutŭ mai multŭ timpŭ la băile din Vâlcele, de unde în ḍiua susŭ memorată s'a dusŭ sĕ cerceteze Sĕcelele, care este loculŭ sĕu natalŭ. Primirea ce i-au făcut'o Românii a fostŭ solemnă. Unŭ frumosŭ banderiu de călărețĭ, îmbrăcațĭ mai toțĭ în costumŭ naționalŭ și urmațĭ de unŭ lungŭ șirŭ de trăsurĭ, cu stégulŭ scolarŭ în frunte, îi eșiră înainte până la crâșmuța Hermanului. La sosire aci, la orele 4 p. m. îlŭ întêmpină numerosŭ poporŭ și mai tótă inteligența româna din Sĕcele. Mai întâi părintele Eremiă Verzea îlŭ bineventă în numele preoțimei și alŭ poporului românŭ din Sĕcele prin o frumósă cuvêntare, accentuândŭ mai vĕrtosŭ mândria ce o simtŭ Sĕcelenii, avêndŭ eșitŭ din sînulŭ lorŭ unŭ bărbatŭ distinsŭ și meritatŭ. La acéstă vorbire rĕspunse Părintele archimandritŭ, dândŭ espresiune recunoscinței sale pentru onórea ce i s'a făcutŭ, indémnă la comună activitate pe poporŭ, accentuéză obligațiunea fiă-cărui omŭ de a face fapte bune și dă mai multe instrucţiunĭ folositóre poporului, ér la fine îşĭ esprimă dorinţa, ca sĕ mai ajungă odată Sĕcelele la starea înfloritóre de odinióră. Apoi, în trăsura de gală, trasă de patru cai, fù condusŭ la casa părintéscă. La casa părintéscă, ce era împodobită cu verdéţă şi cu gustŭ decorată, se mai rostiră câteva cuvinte de bine-venire, după care Părintele archimandritŭ vorbindŭ cu toţii pe rêndŭ, le dete mâna şi cu acésta serbarea se încheià."

—x—

Estragemŭ următórele date din raportulŭ ce l'a făcutŭ comitetulŭ centralŭ alŭ kulturegyletului cu ocasiunea adunării generale în 28 a. l. c. la Sepsi-Szent-György: In 12 Aprilie 1885 dispunea societatea de unŭ capitalŭ de 300 fl., când s'a constituitŭ la 31 Augustŭ 1885, averea societăţii era de 50,000 fl, la adunarea generală, care a fostŭ în 29 Augustŭ 1886, capitalulŭ se suise la 150,000 fl şi astăḑĭ a ajunsŭ aprópe la 250,000 fl. Societatea numĕră 16 comitete comitatense. 8 comitete orăşenescĭ, 15 cluburĭ provinciale şi 26 filiale. Numĕrulŭ membrilorŭ a crescutŭ aşa de tare, încâtŭ astăḑĭ deja societatea numĕră 1548 membrii fundatorĭ şi pe viéţă, 11,329 ordinarĭ, şi 3944 membri ajutătorĭ, în totalŭ 16,843 membri. Din tóte unghiurile ţĕrii, din tóte clasele societăţii i se trimitŭ societăţii contribuirĭ; cea mai mică contribuire e de 4 cr., cea mai mar de 2202 fl. 3 cr. Prin subscrierĭ suntŭ deja ca asigurate contribuirĭ în valóre de 185,790 fl 55 cr. Raportulŭ mai amintesce şi de activitatea ce desvóltă societatea. Societatea a votatŭ ajutóre la diferite scóle, convicte, preoţĭ sĕracĭ, asilurĭ (grădinĭ) de copiĭ şi altorŭ institute unguresci. Intre aceia, carĭ şĭ-au câştigatŭ deosebite merite pentru reuniune este ministrulŭ de honveḑĭ Geza Fejérváry, care a ridicatŭ interesulŭ Ardélului, furnisândŭ dela industriaşii ardelenĭ 100,000 de părechĭ încălţăminte militărescă. — Nicĭ nu trebuia sĕ se mai dea de golŭ kulturegyletiştii că suntŭ sprijiniţĭ de guvernŭ, căcĭ o sciamŭ. E bătĕtorŭ la ochĭ, că până mai acum e anulŭ se lăudau cu 300,000 fl., ér aḑĭ au scăḑutŭ la 250,000 fl., şi şi aceştia numai pe hârtiă. De altmintrelea suntŭ banĭ aruncaţĭ în vêntŭ.

—x—

In comitatulŭ Têrnavei marĭ s'au înmulţitŭ porcii sĕlbaticĭ aşa de tare, încâtŭ pricinuescŭ câmpurilorŭ marĭ stricăciunĭ. Ţĕranii din Şaşŭ stau nóptea la pândă, ca sĕ-şĭ apere încâtva sĕmĕnăturile. Tocmai aşa era în evulŭ mediu, observă „Sieb. Deutsch. Tgbltt.«, când ţĕranulŭ era datŭ pradă pagubelorŭ pricinuite de fére sĕlbatice, numai ca sĕ nu turbure »domnului« plăcerea de vênătóre.

—x—

Pentru serviţiile aduse maghiarismului, ministrulŭ Trefort a »pricopsitŭ« pe următorii preoţĭ greco-orientalĭ: Iónŭ Vătăşanŭ din Archita cu 80 fl., Alecsandru Stoica din Sĕliştióra, Aronŭ Suciu din Délu-mare şi Vasilie (Ladislau) Petru din Vălişóra cu câte 60 fl, Neculae Beraşŭ din Bejanŭ, Ioachimŭ Cerbianŭ din Nucşora, Petru Duma din Techerĕu Iónŭ Ghiuruţanŭ din Unguraşŭ, Artenie Crişan, şi Neculae Munteanovicĭ din Alba-Iulia cu câte 50 fl. — Românii ii vorŭ ţiné minte.

—x—

Paguba pricinuită în Hermanŭ prin arderea a 51 şurĭ şi 27 grajdurĭ pline cu nutreţŭ şi cu bucate se calculéză la 40,000 fl. Edificiile au fostŭ cea mai mare parte asigurate, nu însĕ nutreţulŭ şi bucatele.

—x—

La deschiderea adunărei generale a kulturegyletului ardeleanŭ în Sepsi-Sân-Georgĭ ḑise preşedintele, contele Bethlen, că ţelulŭ şi scopulŭ reuniunei nu e declarare de rĕsboiu contra naţionalităţilorŭ, ci numai mijlocŭ de a păstra şi susţiné, precum şi a deştepta spiritulŭ naţionalŭ maghiarŭ. Mulţămì apoi scriitorilorŭ şi artiştilorŭ carĭ au făcutŭ escursiune prin Ardealŭ şi s'au dusŭ la adunarea kulturegyletului oferindŭ ocasiune lăţirei comune a culturei naţionale maghiare. — Cu alte cuvinte, pelea nu le o póte în nicĭ unŭ casŭ schimba naţionalităţilorŭ, dér acoperită cu o atilă ca sĕ nu se vaḑă că nu e ungurescă ar fi placulŭ „patrioţilorŭ« de contrabandă.

—x—

»Nemzet« propune înfiinţarea unui alŭ treilea institutŭ de nebunĭ, deórece se'mulţescŭ cumplitŭ nebunii, ca în orĭce statŭ civilisatŭ! — Are mare dreptate »Nemzet«, când spune că se sporescŭ cumplitŭ nebunii, dér nu din causa civilisaţiunei, ci din lipsa ei. Faptele ḑilnice nĭ-o dovedescŭ. Recomandămŭ şi noi înfiinţarea unui nou institutŭ de nebunĭ şi a unei catedre de nebuniă la Cluşiu pentru formarea de medicĭ alieniştĭ. E mare nevoe.

Afacerea parochiei Hermanului.

Primimŭ ne'ncetatŭ plângerĭ din partea Românilorŭ din comuna bisericéscă gr. or. Hermanŭ. Parochia acésta a statŭ mai multŭ timpŭ vacantă şi în fine s'a alesŭ unŭ nou preotŭ, la 12 Ianuarŭ 1886, în persóna învĕţătorului de acolo, Alesandru Dogariu. Ni se spune mereu, că alegerea acésta s'a făcutŭ în modŭ ilegalŭ şi poporulŭ susţine, că e în stare s'o probeze acésta cu mai multe dovedĭ autentice. Ba şi fără de asta, primirămŭ spre publicare o declaraţiune în numele a 140 familii din Hermanŭ, prin care se protestéză cu cea mai mare energiă contra alegerei de preotŭ a înv. Alex. Dogariu, declarândŭ sĕrbătoresce, că nicĭ-odată nu-lŭ vorŭ recunósce de preotŭ alŭ lorŭ.

Ne abţinemŭ de a da publicităţii faptele, ce se impută în acéstă declaraţiune trecutului învĕţătorului Dogariu. Constatămŭ numai, că ele suntŭ de aşa natură, încâtŭ, décă suntŭ adevĕrate, fórte anevoiă se póte spera ca alesulŭ preotŭ Dogariu sĕ-şĭ pótă câştiga simpatia şi respectulŭ evlaviosŭ, de care unŭ preotŭ are neapĕrată trebuinţă din partea poporului sĕu.

Ni-se spune, şi e chiarŭ o urmare fireścă a lucrului, că de când esistŭ aceste duşmănóse relaţiunĭ între preotulŭ şi credincioşii sĕi din comuna Hermanŭ, sufere biserica, sufere scóla şi sufere moralitatea publică a poporului. De aceea a sositŭ, credemŭ, timpulŭ, ca competenta autoritate bisericéscă sĕ resolveze odată acéstă cestiune, cu atâtŭ mai multŭ, că în vr'o trei rêndurĭ s'au dusŭ deputaţiunĭ dintre poporenii hĕrmănenĭ la Sibiiu, la I. P. S. S. Metropolitulŭ, şi s'au adresatŭ proteste atâtŭ la consistoriu, câtŭ şi la sinodulŭ archidiecesanŭ.

Étă cum închiaie ultima plângere, ce nĭ-s'a trimis în numele a 140 familii din Hermanŭ:

„Acum nu mai putemŭ suferi, şi declarămŭ, ba jurămŭ înaintea publicităţii, că nu vomŭ lua sfintele taine din mânile lui prihănite. Declarămŭ, că nu primimŭ responsabilitatea pentru urmările neobservărei canónelorŭ, carĭ suntŭ basa bisericei, ci responsabilĭ pentru aceste urmărĭ vorŭ fi superiorii bisericei. Ceremŭ resolvarea lucrului, ceremŭ sĕ se delăture Alexandru Dogariu şi sĕ se facă altă alegere!«

Munţii apusenĭ.

Valea dosului, 26 Augustŭ 1887.

Domnule Redactorŭ! Nulla dies sine linea. Părintesculŭ guvernŭ din nou nĭ-a datŭ o viuă probă câtŭ ţine la dreptate şi echitate de-o parte, şi cu câtă rigóre scie esecuta legile existente de altă parte.

Devenindŭ vacantŭ postulŭ de vice-notarŭ la judecătoria regală de cercŭ din Abrudŭ, între alţii a competatŭ la acela şi unŭ tinĕrŭ juristŭ românŭ deplinŭ cualificatŭ, carele are o praxă de trei anĭ câştigată la tribunalulŭ din Alba-Iulia şi în toţĭ ramii justiţiei, carele posede deplinŭ cele trei limbĭ ale patriei, şi carele în decursulŭ serviţiului sĕu câştigându-şĭ stima şi recunoscinţa superiorilorŭ sĕi a şi fostŭ propusŭ locurilorŭ mai înalte în primulŭ locŭ spre denumire.

Ne aşteptamŭ dér cu tótă siguritatea la denumirea acestui distinsŭ practicantŭ mai cu sémă din motivulŭ că concurenţii sĕi şi în cualificaţiune şi în anii de serviţii îi erau inferiorĭ, dér — sub împrejurările actuale — mai vêrtosŭ din motivulŭ, că tatălŭ tinĕrului practicantŭ ca amploiatŭ comitatensŭ încă este unulŭ carele totdéuna a votatŭ pe sprincéna celorŭ dela putere.

Deşértă a fostŭ însĕ justa nóstră aşteptare. In loculŭ celui propusŭ de tribunalŭ s'a denumitŭ — în acestŭ ţinutŭ curatŭ românescŭ — unŭ Sĕcuiu fără praxă, carele — insemnaţi-vĕ bine — nu scie nicĭ o vorbă românesce!

Vĕ puteţĭ dér închipui, d-le Redactorŭ, ce achisiţiune este noulŭ denumitŭ pentru judecătoria nóstră atâtŭ de scăpătată în tótă privinţa.

Acéstă denumire totodată ne arată, că domnii dela putere au întorsŭ pe dosŭ vechia dogmă că: funcţionarulŭ este pentru poporŭ şi nu viceversa. Nu mai puţinŭ ne probéză că legile sancţionate de monarchŭ, carĭ prescriu ca în fiăcare ţinutŭ sĕ se denuméscă numai funcţionarĭ carĭ sciu limba poporului, suntŭ — şi nu sciu până când — au sĕ rĕmână literă mórtă.

Justus.

Din Banatŭ, 14 Augustŭ 1887.

Am totŭ aşteptatŭ, că dóră se va afla cineva din inteliginţa cea numĕrósă română din Lugoşiu, carea va descrie şi în foile române decursulŭ alegerei deputatului dietalŭ din Lugoşiu, ca aşa sĕ aibă şi publiculŭ românŭ cunoscinţă despre cele întêmplate la Lugoşiu. Insĕ vĕḑêndŭ că în foile române nu se face nicĭ o amintire despre decursulŭ alegerei, mĭ-am ţinutŭ de strînsă datoriă a descrie — fiă şi mai târḑiu — pe scurtŭ, dér fidelŭ alegerea deputatului dietalŭ din Lugoşŭ în cele următóre:

Alegerea deputatului dietalŭ pe periodulŭ de 5 anĭ, în cerculŭ electoralŭ alŭ Lugoşului s'a întêmplatŭ în 20 Iuniu 1887, alegêndu-se cu aclamaţiune Protonotarulŭ comitatensŭ Szende Bela, fiulŭ fostului ministru de honveḑĭ Szende Bela, nefiindŭ contra candidatŭ.

După terminarea alegerei, partida liberală, la o óră după améḑĭ a convenitŭ în casina ei la unŭ banchetŭ în onórea noului alesŭ deputatŭ. La acestŭ banchetŭ au participatŭ mai mulţĭ Românĭ de pe sate, unii oficialĭ din locŭ, alţii notarĭ şi mai mulţĭ preoţĭ. Intre aceştia a fostŭ Simeonŭ Tamaşŭ, protopopŭ gr. cat din Lugoşŭ. A mai participatŭ la acelŭ banchetŭ încă unŭ protopopŭ gr. cat. cu brâu roşu cu numele Grecu. Apoi mai mulţĭ preoţĭ gr. or. cu brâne roşii, precum Adamŭ Roza, vitézulŭ dela Leucusescĭ, Iosifŭ Tempia din Lugoşŭ şi alţii.

Éca părerea celorŭ carĭ au insistatŭ pe lângă pasivitatea absolută, atâtŭ în Transilvania câtŭ şi în Bănatŭ şi Ungaria, e justificată pre deplinŭ, şi logica cea tare şĭ-a şi produsŭ resultatulŭ sĕu raţionalŭ. Cacĭ pe totŭ loculŭ, unde au fostŭ candidaţĭ şi românĭ cu programŭ

FOILETONŬ.

(40)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

XIV.

Intre doi norĭ.

Mititica Fiametta zîmbea bunului Ricardo, şi după ce se silea — nu prea seriosŭ — ca sĕ-şĭ tragă mâna, apoi i-o lăsa de bună voiă. Elŭ îi ţinea mâna în dreptulŭ ochilorŭ şi o mângâia dulce. Adeseorĭ adormea astfelŭ. Aşa ştia elŭ sĕ facă curte logodnicei lui.

Venì în sfêrşitŭ ḑiua când Ricardo putù sĕ se scóle şi susţinutŭ de iubita lui Fiametta sĕ ocoléscă camera de câteva orĭ.

In ḑiua aceea camerista declarà gondolierului că ea trebue sĕ se întórcă lângă stăpâna sa. Vorbele acestea puseră pe gândurĭ pe bunulŭ Ricardo, care se desfăta în bucuriile unei convalescenţe alŭ cărorŭ sfîrşitŭ nu vré sĕ-lŭ prevaḑă.

— Ce felŭ? Vrei sĕ mĕ părăseştĭ? întrebà elŭ pe Fiametta privind'o cu mirare.

— Negreşitŭ că o sĕ te părăsescŭ; acum eştĭ destulŭ de sănĕtosŭ! ḑise camerista.

— Da, aşa se pare, însĕ sĕ mĕ creḑĭ că nu sunt bine de locŭ, dragă Fiametto.

— Ce mai ai? întrebà iute camerista.

— Mĕ temŭ sĕ nu mĕ apuce ér frigurile! rĕspunse gondolierulŭ cu o voce jalnică.

— Sĕ te întórcă ér frigurile?!

— Vai! da, Fiametto, şi tu ştii că décă pe unŭ omŭ îlŭ apucă frigurile pentru a doua óră, este mai totdéuna primejdiosŭ! ḑise bunulŭ Ricardo dândŭ din capŭ.

Mititica Fiametta creḑuse o clipă că într'adevĕrŭ póte sĕ se întêmple o primejdiă, aşa că îngălbenise fórte tare. Insĕ în cele din urmă ghicì comedia jucată de Ricardo, pentru ca s'o ţinĕ mai multŭ timpŭ lângă dênsulŭ. Hotărî dér sĕ rîḑă de elŭ.

— Ce felŭ? n'ai auḑitŭ ce a ḑisŭ doctorulŭ când a venitŭ pentru cea din urmă óră? ḑise ea prefăcêndu-se fórte mâhnită.

— Ba da! ḑise Ricardo care nu auḑise nimicŭ

— Ah, ştii dér că chiar deséră o sĕ ai unŭ acces de frigurĭ nebune! ḑise Fiametta acoperindu-şĭ faţa cu mânile.

— Cum ai ḑisŭ? eu? sĕ am frigurĭ nebune?! ḑise bietulŭ gondolierŭ bleojdindŭ ochii.

— Da, bine a preḑisŭ doctorulŭ! — ḑise Fiametta dândŭ tóte semnele unei durerĭ vii; — elŭ chiar a spusŭ că ai sĕ fi furiosŭ şi că arŭ trebui celŭ puţinŭ patru ómenĭ ca sĕ te stăpânéscă.

— Patru ómenĭ!

— Şi încă patru din cei mai voinicĭ! Doctorulŭ i-a adusŭ cu dênsulŭ.

— Cum aşa?

— Da, suntŭ câteşĭ patru în camera d'alăturĭ.

— Fiametto, visezĭ! ḑise Ricardo începêndŭ sĕ prinḑă frică seriosŭ.

— Vai nu, nu visezŭ, ci îţĭ vorbescŭ fórte adevĕratŭ, bine a ḑisŭ doctorulŭ.

— Dar sĕ mĕ creḑĭ, Fiamina mea, că nicĭodată n'am fostŭ mai sănĕtosŭ ca acum! ḑise gondolierulŭ sculându-se ca sĕ se apropie de cameristă.

— Ţĭ-am mai spusŭ că doctorulŭ mĭ-a ordonatŭ sĕ plecŭ la cea dintâi ocasiă, şi sĕ te îngrijéscă numai cei patru ómenĭ carĭ stau în camera d'alăturĭ.

— Fiametto! ḑise gondolierulŭ bătêndŭ din piciorŭ. Camerista dete unŭ ţipĕtŭ.

— Vai de mine! l'a apucatŭ! . . ḑise ea.

— Fiamino! . . .

— Nu te apropia de mine, orĭ strigŭ pe cei patru ómenĭ!

— Crede-mĕ . . . Fiama! Fiamina mea! . . . ḑicea gondolierulŭ mâhnitŭ.

Insă de prisosŭ. Camerista, care părea grozavŭ de speriată, nicĭ nu-lŭ asculta. S'ascundea dupĕ mobile, grămădea mobilele înaintea ei pentru ca sĕ n'o pótă ajunge gondolierulŭ.

— L'a apucatŭ! l'a apucatŭ! . . ḑicea ea.

— Ba nu, ba nu, Fiama; numai am frigurĭ; nicĭodată n'am fostŭ mai liniştitŭ . . . Crede-mĕ! te rogŭ! ...

Cu câtŭ protesta Ricardo mai multŭ, cu atâtŭ Fiametta striga, până cândŭ în cele din urmă vĕḑêndŭ că bietulŭ gondolierŭ îi cade la picióre cu mânile împreunate, începù sĕ rîḑă cu atâta sgomotŭ încâtŭ elŭ înmărmurì.

— Hei! ce-i asta? ḑise gondolierutŭ.

— Asta este că amêndoi amŭ jucatŭ comedia. Dar cine a jucat'o mai bine dintre noi amêndoi? hai? spune, cum ţi se pare, Ricardo? rĕspunse Fiametta.

— Ah, Fiamina mea, bine te pricepĭ sĕ-mĭ dai lec naționalŭ, aceia au căḑutŭ, afară de domnulŭ Generalŭ Doda, pe care l'au susținutŭ foștii lui grănițerĭ bravĭ la Caransebeșŭ. Așa a căḑutŭ Truția la Baia de Crișŭ, așa Veteranulŭ Vincențiu Babeșŭ la Sasca montană, și alții aiurea.

Aceste petrecêndu-se, îi stă omului mintea în locŭ, când cugetă seriosŭ, că cum a pututŭ cădé veteranulŭ Vincențiu Babeșŭ, într'unŭ cercŭ alegĕtorŭ curatŭ românescŭ și mai numai de o confesione religionară, și chiarŭ fațǎ cu unŭ Asbot János, unŭ individŭ cu totulŭ necunoscutŭ pe aceste locurĭ.

Gândéscă-se seriosŭ la urmărĭ aceia dintre noi, carĭ au decăḑutŭ până a merge sĕ dea mână de ajutorŭ dușmanilorŭ noștri. x.—y.

Agricultura în Germania.

O escursiune agricolă făcută la Rosalii 1884 în provincia Sacsonia

Orașulŭ Quedlinburgŭ și cultura de florĭ.

(Urmare.)

Unŭ funcționarŭ, care încă ne însoțea, ne arătă o grădină pe care o cumpĕrase proprietarulŭ cu 5 anĭ înainte, și cu tóte că fusese o cărămidăriă și numai găurĭ și bălțĭ de câte 1½—2 stânjinĭ adêncime, a trebuitŭ sĕ o plătéscă cu câte 6000 mărcĭ morgenu-lŭ. Elŭ nu s'a spăriatŭ de găurile și bălțile cele adêncĭ, ci a pusŭ de au căratŭ cu carele nomolŭ nisiposŭ dela gârlă de au oblitŭ loculŭ, și aḑĭ e una din grădinile sale cele mai frumóse. Spesele ce le-a avutŭ cu cumpĕratulŭ și oblirea îi se întorcŭ în câțĭ-va anĭ, décă nu i se vorŭ fi întorsŭ deja păn' acum. Era o fericire sĕ trecĭ dela locŭ la locŭ, dela flóre la flóre, sĕ veḑĭ și sĕ mirosĭ sute și mii de florĭ în tóte colorile și mărimile! Mergêndŭ cu carĕle peste otarŭ, ni se părù într'o parte, că vedemŭ o frumósă dumbravă de stejărei, ca de 15 20 hectare întindere, și când ne apropiarămŭ de ea, spre mai marea nóstră mirare, observarămŭ, că nu e pădure de stejarŭ, ci suntŭ numai pociile (prăjinile) dela fasole, dér atâtŭ de dese erau, de jurai că e pădure. De altcum le-amŭ întâlnitŭ în ḑiua aceea în aceleașĭ mărimĭ în diferite locurĭ. Și ei cultivă sfecla de zachărŭ pentru sĕmênță, și anume isbutiră sĕ perfecționéze și sĕ facă mai bune mai multe rasse principalĭ: ca sfecla albă de Silesia, pe cea albă imperială a lui Knauer, pe a lui Vilmorin, numită Blanche améliorée, pe cea albă imperială de Klein Wanzleben, și sĕ creeze alte tipurĭ și varietățĭ nouĕ; vêndŭ maja de sĕmênță cu câte 90—100 mărcĭ.

Pe lângă cultura de florĭ, care e lucru principalŭ, se ocupă și cu cultura semênțelorŭ de legumĭ și zarzavaturĭ, pe o întindere destulŭ de însemnată. Alte sĕmênțe economice și silvicole, deși țînŭ în deposite și destacŭ, totușĭ pe acele nu le producŭ ei, ci le cumpără dela cultivătorĭ specialĭ.

Cu unŭ cuvêntŭ, tóte tiparele și formele de florĭ cunoscute pe fața pămêntului le-au adunatŭ și le cultivă ei astfelŭ, încâtŭ la ei totdéuna poțĭ găsi orĭ și ce flóre și legumă, atâtŭ în prise pentru câțĭ-va fenicĭ, câtŭ și cu ridicata; dér tóte acestea nu le suntŭ de ajunsŭ, ci se silescŭ sĕ creeze din fiăcare specie tipurĭ și forme nouĕ, mai frumóse, mai trainice și mai răbdurii, carĭ le aducŭ apoi venite îndoite și înḑecite, fiindŭ și mai căutate decâtŭ cele cunoscute.

Amŭ vorbitŭ de atâtea orĭ de crearea de tipururĭ, de forme nouĕ la florĭ, pomĭ cereale etc. fără însĕ a spune cum sĕ face acésta. Fiă ne dér permisŭ a întregi și acéstă lacună:

Crearea de tipurĭ și varietățĭ nouĕ se face la plante în tocmai ca și la animale în douĕ modurĭ: 1) prin alegere séu selecțiune și a 2 a) prin încrucișare séu hybridațiune. Prin alegere se face în modulŭ următorŭ: Décă grădinarulŭ séu cultivatorulŭ are o formă frumósă, mare și plină, d. e. de trandafirĭ roșii, și ar voi că aceeașĭ formă sĕ-șĭ păstreze tóte caracterele și însușirile ei, numai colórea sĕ fiă albă, atuncĭ din tulpina aceea de trandafirĭ roșii ia mlădița, care a produsŭ florile cele mai alburii și o sĕdesce singură, și apoi dintre mlădițele ei, ia érășĭ pe aceea, care a produsŭ florile cele mai albe, o sĕdesce și pe aceea érășĭ singură, și așa mai departe, și după câțĭva anĭ, din forme cu totulŭ roșii, va avé trandafirĭ albĭ ca zăpada, și érășĭ din florĭ albe va avé altele nouĕ, cu totulŭ închise, până aprópe negre.

Insĕ calea acésta este cam lungă, progreséză numai încetŭ și până la rĕușirea completă-i trebue mai mulțĭ anĭ. Când însĕ elŭ voesce sĕ facă acésta mai iute, atuncĭ se servesce de metoda a doua, a încrucișărei. (Va urma.)

Scirĭ militare.

România. Ministerulŭ de rĕsboin a trimesŭ o circulară tuturorŭ prefecțilorŭ din țéră, invitându-i sĕ ia mĕsurĭ serióse ca pe tabelele de recensĕmêntŭ a tinerilorŭ, care urméză a concura pentru formarea contingentului 1888, sĕ se inscrie toțĭ tinerii în vêrstă dela 21—30 anĭ ce se pretindŭ **supușĭ streinĭ**, cu orĭ-ce scuse și orĭ-ce acte arŭ presenta ei, pentru ca sĕ se pótă dovedi aceia carĭ s'au scutitŭ în alțĭ anĭ pe nedreptŭ de serviciulŭ militarŭ. Acestorŭ tinerĭ li se va lua și unŭ interogatorŭ ce se va trimite împreună cu actele la ministerulŭ de esterne.

Convocare.

Membrii reuniunei învĕțătorilorŭ românĭ gr. or. din districtulŭ Abrudului, respective protopresbiteratele Câmpenĭ, Abrudŭ și Lupșa, se convócă la adunarea generală a acestei reuniunĭ, care se va țîné în ḑilele 6, 7 și 8 Septemvre 1887 st. v. în Câmpenĭ cu următórea programă:

Duminecă 6 Septemvre, înainte de amiaḑĭ: Participare în corpore la serviciulŭ divinŭ. După încheiarea serviciului divinŭ:

Ședința I. 1) Deschiderea adunărei. 2) Alegerea comisiunilorŭ. După améḑĭ:

Ședința II. 3) Raportulŭ comitetului, casarului și bibliotecarului. 4) Cetirea disertațiunei: »Care este causa, pentru care grădinile scólelorŭ nu se sporescŭ, și pentru ce unii învĕțătorĭ avêndŭ pămêntŭ pentru grădina de scólă nu lŭ cultivă pentru instruirea scolarilorŭ în grădinăritŭ, și ce mĕsurĭ ar fi a se lua pentru a se da unŭ avêntŭ mai mare în instruirea acestui ramŭ folositorŭ?« de învĕțătorulŭ Nicolau Corcheșiu.

5) Prelegerea practică: „Tractarea religiunei în despărțĕmintele IV. V și VI.“ de învĕțătorii Iosifŭ Gombosŭ, Teodorŭ Dușa și Vasilie Gau.

Luni, 7 Septemvre. Inainte de amiaḑĭ:

Ședința III. 6) Cetirea disertațiunei: »Enumerarea deosebitelorŭ metode de cetitŭ și scrisŭ și resultatulŭ acelora“, de învĕțătorulŭ George Nicula. 7) Prelegerea practică: »Computulŭ în anulŭ I. de scólă“ de învĕțătorii: Nicolau Necrelescu, Solomonŭ Coroiu și Ioanŭ Motora. 8) Cetirea disertațiunei: »Carĭ suntŭ causele pentru carĭ absențiile scolare suntŭ prê numĕróse și prin ce s'arŭ putea delătura acest inconvenient impedecătorŭ în instrucțiunea poporală?“ de învĕțătorulŭ Michailŭ Contesŭ

Ședința IV. După amiaḑĭ: 9) Cetirea disertațiunei „Insĕmnătatea Istoriei în scólele poporale“ de înv. Solomonŭ Coroiu. 10) Prelegere practică: „Cetitul, scrisul în anulŭ I. de scólă“ de învĕțătorii: Aronŭ Cioranŭ, Andreiu Munteanŭ și Teodor Pasca.

Marțĭ 8 Septemvre Inainte de amiaḑĭ. Participare în corpore la serviciulŭ divinŭ.

Ședința V. După amiaḑĭ: 11) Raportulŭ comisiunilorŭ. 12) Eventuale propunerĭ. 13) Incheiare.

Din ședința comitetului centralŭ alŭ Reuniunei ținută la 1-a Augustŭ 1887 st. v.

Acéstă convocare Prea on. oficii protopresbiterale din acestŭ districtŭ suntŭ poftite a-o comunica cu învĕțătorii din tractele proprii.

Romulŭ Furduiu
președinte alŭ reuniunei

Nicolau Corcheșŭ
secret. I. alŭ reuniunei

Mulțămită publică și dare de sémă,

asupra ofertelorŭ primite de comitetulŭ pentru adunarea de ajutóre în favorulŭ incendiațilorŭ din comuna Galațĭ.

(Urmare.)

15. Din Cincu-mare, prin d-lŭ Haritonŭ Prescurea s'au colectatŭ 5 fl. dela d-nii: Basiliu Cernea, subjude reg., 2 fl., Lazarŭ Boieriu, cond. de cărțĭ funduare 1 fl., Moise Nicóră, pantofarŭ, 1 fl., Gergel Pototzki, comerciantŭ, 50 cr. și Vasile Mărgineanŭ, 50 cr.

16. Din Vadŭ, prin d-lŭ notarŭ Iacobŭ Morariu s'au colectatŭ 23 fl. 40 cr., anume din Vadŭ dela d-nii: George Morariu, proprietarŭ, 1 fl, Iacobŭ Morariu not. cerc. 1 fl., Georgiu Păsĕraru, învĕțătorŭ, 1 fl., Tamașiu Cocișŭ, colectorŭ, 1 fl., Iacobŭ Deutsch, arêndatorŭ, 1 fl. dela mai mulțĭ locuitorĭ din Vadŭ în prețulŭ colectei de 79 klg. sĕcară și 59 Klg. cucuruzŭ, 6 fl. 15 cr. dela mai mulțĭ locuitorĭ din Vadŭ colectă în banĭ 41 cr., George Boeriu primarŭ, 1 fl., Tamașiu Popŭ, vicenotarŭ 1 fl. Din Mândra: Iacobŭ Sucaciu, primarŭ, 1 fl., George Mateiu Sucaciu, economŭ, 20 cr., Lazarŭ Comșa, învĕțătorŭ, 50 cr., Friedrich Czell & Sohn (Brașovŭ) 3 fl., Ioh. Danhamer 1 fl., Adolfŭ Fleischer, cârciumariu, 20 cr., Ioanŭ Cocanŭ, parochŭ, 50 cr., Teodosiu Cocanŭ, cassarŭ comunalŭ, 40 cr. Din Todorița: Alecsiu Mijea, parochŭ, 40 cr., George Renghea, învĕțătorŭ 1 fl., Georgiu Balabanŭ, primarŭ, 50 cr., Ioanŭ Sbârnecui, proprietarŭ, 50 cr., Iosifŭ Grama, proprietarŭ, 20 cr., Mateiu Renghea proprietarŭ, 30 cr. și Nicolae Istrate, proprietarŭ, 20 cr.

(Va urma.)

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 31 Augustŭ. — **Fóia oficială publică decorarea șefului de secțiune croatŭ Stancovicĭ cu ordinulŭ corónei de ferŭ cl. 2-a, a președintelui dietei Hrvat cu crucea de Komthur a ordinului Franz Iosef, a lui Vucosinovicĭ cu crucea de cavalerŭ a ordinului Leopold.**

PARIS, 31 Augustŭ. — Ordinea de mobilisare a corpului 17 de armată s'a espedatŭ erĭ.

CONSTANTINOPOLŬ, 31 Augustŭ. — Trimisulŭ Serbiei pe lângă Pórtă a fostŭ însărcinatŭ sĕ înmâneze nota privitóre la deschiderea liniei căii ferate Vranja-Salonicŭ.

DIVERSE.

Urmările unei denunțărĭ. — Domnișóra Dronin, care nu de multŭ a fostŭ arestată în insula Wight fiindŭ bănuită că ar fi avutŭ dinamită, zace acum greu bolnavă. Arestarea s'a făcutŭ în urma unei denunțărĭ rĕutăcióse și tênĕra francesă, după mai multe ḑile de arestŭ a fostŭ liberată, cacĭ materialulŭ bănuitŭ, ce i s'a găsitŭ în ladă, era numai lutŭ de modelatŭ. Ministrulŭ englesŭ de interne, Matthews, a promisŭ în ședința dela 10 c. a camerii comunelorŭ, că va acorda tinerei dame o despăgubire pentru neplăcerile suferite.

Necrologŭ. — Subscrișii cu inima strivită de durere anunță consângenilorŭ și amicilorŭ din depărtare, cumcă pré blânda și buna fiică, soră, nepótă și verișóră **Maria Bușița**, după unŭ morbŭ secŭ îndelungatŭ, în alŭ 22-lea anŭ alŭ etății, împărtășită cu sfintele sacramente, în 28 Aug. d. a. șĭ-a datŭ nobilulŭ sufletŭ în mânile Creatorului. Rĕmășițele pămêntescĭ a scumpei defuncte s'au astrucatŭ după ritulŭ gr. cat. în 30 Aug. a. c. după amiaḑĭ la 3 óre, în cimiteriulŭ localŭ.

Sigetulŭ Marmației, 28 Aug. 1887.

Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Ioanŭ Busița, Cornelia Mihali, ca părințĭ. Iuliu, Georgiu, Ioanŭ, ca frațĭ. Maria Cupșia măritată Rațŭ, Salmajer Roza măritată Kovacĭ ca mătușe. Eugeniu Rațŭ și soția Cornelia măritată Hodorŭ, Georgiu Rațŭ, Aurelia Rațŭ, Irma măritată Mihalca, Otilia, Iuliu ca verĭ și verișóre.

☞ *Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, și în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.*

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

ții! ḑise gondolierulŭ prea fericitŭ că a scăpatŭ așa de ușorŭ.

In timpulŭ acesta tênĕrulŭ Felice Badoer, pe deplinŭ însănătoșatŭ, petrecea o parte din ḑile în palatulŭ ducalŭ, lângă fiica Adriaticei. Vorbeau multe și Veneția venea totdéuna totŭ la tema ei favorită. Ea stăruia cu acea energiă și pasiune pe carĭ le arătase la Isola Bella, în séra nenorocirei, despre datoria care se impunea tuturorŭ patricianilorŭ tinerĭ ca sĕ nu-șĭ piarḑă anii cei mai frumoșĭ ai vieții lorŭ într'o leneviă lașe.

— De vreme ce numai cariera armelorŭ îțĭ place — deși în ochii mei ca și în ochii tuturorŭ Veneționilorŭ unŭ nobilŭ nu se înjosesce décă face comerțŭ — ei bine! nu ai decâtŭ sĕ te grăbescĭ sĕ te facĭ soldatŭ! ḑicea ea lui Felice.

Vorbele Veneției avură unŭ adevĕratŭ succesŭ de entusiasmŭ.

Intr'o séră, intrândŭ în departamentulŭ dogelui unde lŭ aștepta Veneția ca de obiceiu, Felice ii spuse că chiar a doua ḑi pornea ca sĕ se pună în fruntea unei companii organisată și echipată cu cheltuéla lui și care aștepta pe tênĕrulŭ sĕu comandantŭ pe câmpiile Villafrancei împreună cu sîmburele unei armate micĭ întrunită acolo pentru o expediță, alŭ cărei scopŭ nu era încă cunoscutŭ.

După ce-i spuse acestea, amêndoi mai vorbiră încetŭ lângă o feréstră.

Feréstra era deschisă. Era o séră frumósă de véră; stelele scinteetóre păreau că se coboră din cerŭ în apa lagumelorŭ unde jucau la cea mai mică adiere: icĭ și colo se zărea fanalulŭ unei gondole lunecândŭ ușorŭ pe valurĭ, și Adriatica, undulândŭ dincolo de Lido, aducea până la palatulŭ ducalŭ unŭ ecou slabŭ alŭ vocei sale monotone și maestóse.

Bĕtrânulŭ doge asista totdéuna la întêlnirile Veneției cu Felice Badoer. In séra aceea elŭ adormì pe scaunulŭ pe care ședea. Se deșteptà când nu mai auḑi sgomotulŭ conversațiunei tinerilorŭ care-lŭ legănase până atuncĭ.

Când ḑări înaintea lui grupulŭ grațiosŭ formatŭ de mirĭ a cărorŭ umbre se restrângeau pe cerulŭ înstelatŭ, inima i se strânse și ochii i se umplură de lacrimĭ. Se gândì la fiulŭ sĕu Iacobŭ, exilatŭ de barbaria Marelui Consiliu, exilatŭ pe pământulŭ arḑĕtorŭ alŭ insulei Candia dimpreună cu familia. Décă Senatulŭ ar fi fostŭ milosŭ, scumpulŭ sĕu Iacobŭ ar fi aci cu nevasta sa în loculŭ care-lŭ ocupă acum Veneția și Felice Badoer. Copiiĭ — copiiĭ copilului sĕu, ai ultimului sĕu născutŭ, ai singurului care mai trăia dintre cei trei băețĭ pe care ii detese Dumneḑeu în misericordia lui și pe care ii luase în mânia lui — abia îșĭ mai aduce aminte de trăsurile lorŭ care plutescŭ nedeosebite în amintirea sa ca unŭ desenŭ p'alŭ cărui creionŭ l'a ștersŭ timpulŭ. Décă n'ar fi fostŭ cruḑimea Senatului, copiiĭ lui Iacobŭ s'ar juca colea la picióreIe sale; ar auḑi rîsulŭ lorŭ argentinŭ; capetele lorŭ tinere ar îngădui mânilorŭ lui înghețate de vêrstă ca sĕ se încălḑéscă în mătasea inelată, în pĕrulŭ lorŭ bălai. Décă fie-sa ar fi aci, bĕtrânulŭ doge s'ar odihni celŭ puținŭ în mijloculŭ dulcilorŭ și liniștitelorŭ bucurii ale căminului de grijile crude pe carĭ i-le cășunéză ḑilnicŭ afacerile Statului. (Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 30 Augustŭ st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5% . . .	100 90
Rentă de hârtiă 5% . .	97.35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.73
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 —
Bonurĭ rurale ungare . .	104 60
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.60
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104 50
Bonurĭ croato-slavone . .	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	121.60
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului .	124 60
Renta de hărtiă austriacă	81 50
Renta de arg. austr. . .	82.50
Renta de aurŭ austr. . .	112 60
Losurile din 1860 . . .	135.75
Acțiunile băncei austro-ungare	886 —
Act. băncei de creditŭ ung.	286.50
Act. băncei de creditŭ austr.	282 30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.94
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.55
Londra 10 Livres sterlinge	125.75

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 12 Augustŭ st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	91½	92½
Renta rom. amort. (5%) . .	95—	95½
» convert. (6%) . .	88¾	89¼
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%) . .	104¾	105½
» „ „ (5%) .	89½	90¼
» » urban (7%) . .	103¼	103¾
» » » (6%) . .	94—	95—
» » » (5%) . .	87—	87½
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă . .	14.¼	15.¾
Bancnote austriace contra aurŭ. .	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ

din 31 Augustŭ st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8 66	Vênd.	8.70
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.95	»	10.—
Lire turcescĭ	»	11.23	»	11.27
Imperialĭ	»	10.22	»	10.26
Galbenĭ	»	5 26	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina« 6% .	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5% .	„	98.—	-	99.—
Ruble Rusescĭ	»	108.—	»	110.—
Discontulŭ . . .	»	7—10% pe anŭ.		

Sz. 280—1887.

Hirdetmény.

A zernesti kir. járásbiróság mint kisebb jelentőségü polg. peres ügyékben eljáró biróság részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint ügyvéd Pușcariu Jozsef által képviselt Almasmezői gör.-kel. egyház alap felpereseknek ismeretlen tartózkodása és almásmezői illetőségü Iuonŭ D. Banu alperes elleni 40 frt. o. e. sj. iránti bagatell keresetének tárgyalására határnapul 1887 évi September hó 28-ik napjának d. e. 8 órája e biróság előtt kitüzetik.

Felhivatik ennélfogva ismeretlen tartózkodásu alperes, hogy ügyének czélszerü védelme iránt a részére gondnokul kinevezett ügyvéd Garoiu Miklos zernesti lakos kellően utasitsa, vagy a tárgyalásnál személyesen vagy más megbizott által jelentkezzék, mert különben mindezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonitsa.

Zernest, 1887 évi Augustus hó 16-án.

A zernesti kir. járásbiróság.

Penciu, járásbiró.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rêșnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ Zêrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte da amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU,“

— GHERLA — SZ.-UJVÁR. —

AMICULŬ FAMILIEI. Ḑiarŭ beletristicŭ și enciclopedicŭ-literarŭ cu ilustrațiunĭ, Cursulŭ XI. — Apare în 1 și 15 ḑi a lunei în numerĭ de câte 1½—2½ cóle cu ilustrațiunĭ frumóse; și publică articlii socialĭ, poesiă, nuvele, romanurĭ, suvenirĭ de călĕtoriă ș. a. — Mai departe tracteză cestiunĭ literare și scientifice, cu reflesiune le cerințele vieței practice; apoi petrece cu atențiune viéța socială a Româniloru de pretutindenea, precum și a celorlalte poporațiunĭ din patriă și străinătate; și prin umorŭ dulce și satiră alésă nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijele vieței; și peste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețulŭ de prenumerațiune pe anulŭ întregŭ e 4 fl. pentru România și străinătate 10 francĭ — lei noi, plătibilĭ și în timbre poștalĭ.

PREOTUL ROMÂN. Revistă bisericéscă, scolastică și literară. Cursulŭ XIII. — Apare în broșurĭ lunare de câte 2¼—3¼ cóle; și publică articlii din sfera tuturorŭ sciințelorŭ teologice și între acestia mulțime de predice pe duminecĭ, serbătorĭ și diverse ocasiunĭ, — mai departe studii pedagogice, didactice și scientifice-literarĭ. — Prețulŭ de abonamentŭ pe anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei noi, plătibilĭ și în bilete de bancă și în timbre postalĭ.

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu în Gherla — Szamosujvár, unde se mai află de vênḑare și următórele cărțĭ:

Puterea amorului. Nuvelă de Paulina C. Z. Rovinarŭ. Prețulŭ 20 cr.

Idealulŭ pierdutŭ. Nuvelă originală de Paulina C. Z Rovinarŭ. Prețulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Nuvelă originală. — Continuarea nuvelei: „Idealulŭ pierdutŭ“ — de Paulina C. Z. Rovinarŭ. Prețulŭ 15 cr.

Fontâna dorului. Nuvelă poporală de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Codrénu craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Nuvelă de Maria Schwartz traducere de N. F. Negruțiu. Prețulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoșŭ. Nuvelă istorică națională. Prețulŭ 20 cr

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Prețulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiță din sfera educațiunei. După Ernest Legouvé, membru alŭ academiei francese. Prețulŭ 10 cr.

Barbu cobzarulŭ. Nuvelă originală de Emilia Lungu. Prețulŭ 15 cr.

Hermann și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Prețulŭ 30 cr,

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue tradusă de Ioanŭ St. Șuluțŭ Prețulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în sa'ele gimnasiului din Fiume prin Vincețiu Nicóră prof. gimnas. Cu portretulŭ M. S. Regina României. Prețulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 102 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulŭ redusŭ (dela 1 fl 20 cr. la) 60 cr.

Trandafirĭ și viorele, poesii poporale culese de Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ. Unŭ volumŭ din 14 cóle. Prețulŭ 60 cr

Tesaurulŭ dela Petrósa séu **Cloșca cu puii ei de aurŭ**. Studiu archeologicŭ de D. O. Olinesdu. Prețulŭ 20 cr.

Apologiă. Discusiunĭ filosofice și istorice maghiare privitóre la Romanĭ, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire și scriere invederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Opŭ completŭ) Broșura I. II. și III. Prețulŭ broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Tóte trei impreună costau 1 fl. v. a.

Biblioteca Săteanului Românŭ. Cartea I. II. III. IV. cuprinḑêndŭ materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ la tóte patru 1 fl., câte una deosebitŭ 30 cr.

Biblioteca familiei. Cartea I. cuprinda materii fórte interesante și amusante. Prețulŭ 30 cr.

Colecte de Recepte din economiă, industriă, comerciu și chemiă, pentru economĭ, industriașĭ și comercianțĭ. Prețulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețulŭ 30 cr.

Indreptarŭ teoreticŭ și practicŭ pentru învĕțămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕțătorilorŭ și a altorŭ bărbațĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. In literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta! pentru aceea îlŭ și recomandămŭ mai alesŭ Directorilorŭ și învĕțătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesațĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De Vas. Gr. Borgovanŭ. Prețulŭ 15 cr.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în 3 cursurĭ de Maximŭ Popŭ profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualulŭ acesta este aprobatŭ prin Inaltulŭ Ministerŭ de cultŭ și instrucțiune publică cu rescriptulŭ de dato 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețulŭ 30 cr.

Nu mĕ uita. Colecțiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiă s. a. Prețulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕțătorĭ și preparanḑĭ. Broș. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu, profesorŭ preparandialŭ. Prețulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărțĭ de rugăciunĭ.

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ și cântărĭ bisericeștĭ fórte frumosŭ ilustrată. Prețulŭ unui esemplarŭ broșatŭ 40 cr. legatŭ 50 cr. legatŭ în pânză 60 cr. legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr. 1 fl, în legătură de luxŭ 1.50—2.50.

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericescĭ. Prețulŭ unui esemplarŭ broșatŭ 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ și cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Cu mai multe icóne frumóse. Prețulŭ unui esemplarŭ trimisŭ franco e 10 cr.; — 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esempl. 5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-ḑeu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu mai multe icóne frumóse Prețulŭ unui esemplarŭ espedatŭ franco e 10 cr.. 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ e 15 cr.

Tipografia ALEXI, Brașovŭ.